Onzen Heertje

DE PAUSELIJKE KROON:

DE TIARA

TIARA IS NIET UNIEK

We denken misschien dat enkel binnen de Roomse cultuur dit specifiek hoofddeksel heeft bestaan. Daar moet deze studie U vanaf helpen.

Een ander hardnekkig cliché houdt staande dat dit *onmogelijke* statussymbool de paus bij iedere openbaar optreden moest hinderen om hetzij een buiging hetzij een wat lossere beweging te maken.

Uiteindelijk zijn we via deze opzoeking ervan bewust dat de Tiara meer curiosum dan frequent gebruikt hoofddeksel is geweest.

Het heeft zelfs niet de status van decoratief statussymbool zoals de scherp van de burgemeester of de kepie van de gezagsdrager zal geweest zijn.

's Pauzens kroon: de tiara

Bij benadering is een decoratieve waardigheidsinsigne, een ereteken en/of ornament dat een bepaalde rang aanduidt. Met dien verstande dat niet iedere paus er dezelfde waarde heeft aan gehecht en dat het uitzonderlijk fenomeen was dat niet behoorde tot wat gebruikelijk eretekens of waardigheidstekens waren.

Al is dat laatste – wat de titel aangeeft – niet zo strikt als we het hier formuleren.

TIARA BIJ OUDE MESOPOTAMIËRS, HETTIETEN, PERZEN EN GRIEKEN

Een *tiara* was – zoals je dat op meerdere oude tekeningen ziet – een hoge kroon, met vaak een cilindervormige vernauwing bovenaan. Deze kroon was gemaakt van een of andere stof, weefsel of leder. Dit hoofddeksel zien we al bij de oude volkeren in Mesopotamië. Aanvoerders of gezagsdrager zijn getooid met zo'n muts met opgaande volle puntvorm.

De tiara als hoofddeksel was een kenmerkend attribuut van de goden

RELIËF VAN SUPPILULIUMAS II, LAATSTE KONING DER HETTIETEN.

De Assyriërs voegden twee stierenhoorns en een cirkel van korte veren toe aan de kroon als teken van macht[1].

Het is duidelijk dat in de informatie die we erover vinden dat men ervan uitgaat dat de vorm van die tiara retroactief wordt bijgepast. In de tekening hierboven zien we hoe het hoofddeksel gelaagd werd getekend. Zo benadert men de tiara. We zien echter deze lagen niet bij Sargon II en Cie.

Als we bij de de Perzische tiara belandden zien we nog meer wishful thinhing. De *kegel zonder top was zwaar uitgerust met juwelen, en had een pin aan de bovenkant* aldus de litteratuur. Waarom moet

[1]Een afbeelding waar we die horens zien hebben w eniet gevonden. Informatie komt van Wikipedia.

zo 'n fez-achtig geval al onmiddellijk een tiara noemen. Dat het hoofddeksel conisch en hoger is kan best verbinding hebben met de perceptie *waardigheid.* Tot zover akkoord.

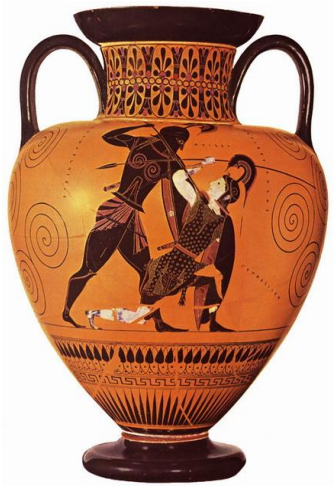

Op deze vaas zie je hoe Achilles de Amazone koningin Penthesilea dood met zijn speer. Penthesilea was met haar Amazone krijgers de stad Troje te hulp gekomen in de strijd tegen de Grieken.

De Grieken beeldden Amazonen af met een tiara als strijdhelm.

Deze beschrijving laat er geen twijfel over bestaan. Ons begrip tiara is wat te sterk bepaald door het pauselijk ceremonieel hoofddeksel van de laatste eeuwen.

MODERNE TIARA

In moderne tijden is een tiara – aldus de meest verspreide betekenis – meestal een half-cirkelvormige band, meestal van metaal gemaakt en versierd met juwelen. De tiara wordt dan gedragen door vrouwen rond hun hoofd, of op hun voorhoofd. Daar denk je spontaan niet op als je het over een tiara hebt. Het blijkt echter in de pers het gangba-

re woord te zijn voor de halfcirkelvormige band.

Op je bruiloft moet je schitteren, zo vond ook prins William. Tijdens het huwelijk van William en Kate droeg de brunette een met platina en diamanten versierde tiara van Cartier. Koningin Elizabeth was zo vrijgevig geweest om prins William de tiara uit te lenen, die hij op zijn beurt weer doorgaf aan zijn toekomstige vrouw.

DE PAUSELIJKE TIARA

De *Pontificale (Pauselijke) Tiara* is nu een hoge wit geemailleerd hoofddeksel kap omringd door drie kronen met daarop een wereldbol en daarboven nog eens een kruis. Net als bij een mijter hangen twee zijden linten aan de achterzijde neer over de rug. De tiara is uitsluitend het hoofd-

hoofddeksel voor de Rooms Katholieke als paus verkozen bisschop van Rome. Het is geen liturgisch gewaad en is daarom enkel gedragen bij meer burgerlijke en rechtsfunctionele en/of kerkambtelijke plechtigheden, zoals pauselijke op- of intoch-

ten, dogmatische verklaringen, openingen van en verjaardagen van evenementen. Tijdens zijn pontificale liturgische functies draagt de paus, zoals de bisschoppen, een mijter.

Het wapen van Vaticaanstad, niet van de Heilige Stoel[2] (van Petrus). Dit wapen is niet van een persoonlijke paus.

WANNEER?

De pausen droegen de tiara bij hun kroning en wanneer zij, na een mis, de Sint Pieter verlieten. De opvolgers van Paus Paulus VI[3] hebben de tiara niet meer gedragen, maar deze kroon blijft wel het symbool van het pontificaat en staat als symbool op het wapenschild van het Vaticaan (zie verder).

Paus Benedictus XVI[4] was overigens de eerste paus die in zijn persoonlijk wapen de tiara liet vervallen en vervan-

---

[2] Het wapen mag alleen worden gevoerd door een Paus (die ook een eigen wapen heeft), de Romeinse Curie en Vaticaanstad. De tiara bestaat uit drie kronen en zijn drie machten voorstellen; Koning der Koningen, Keizer der Keizers, heerser van de Aarde.

De Heilige Stoel heeft een wapen dat sterk lijkt op het wapen van Vaticaanstad, maar met de zilveren en gouden sleutel omgewisseld.

[3] **Paulus VI**, geboren als **Giovanni Battista Enrico Antonio Maria Montini** (Concesio bij Brescia, 26 september 1897 – Castel Gandolfo, 6 augustus 1978). Laatste keer in Iie Vaticaans Concilie werd de tiara gedragen.

[4] **Paus Benedictus XVI**, geboren als Joseph Aloisius Ratzinger (Marktl am Inn (Beieren), 16 april 1927)

gen door een mijter. Op 25 mei 2011 kreeg Benedictus XVI een tiara gepresenteerd door enkele Duitse gelovigen. Hij heeft deze evenwel niet gedragen.

De kardinaal-protodiaken sprak de volgende woorden bij de plaatsing van de tiara; *Accipe thiaram tribus coronis ornatam, et scias te esse Patrem Principipum et Regnum, Rectorem Orbis, in terra Vicarium Salvatoris Nostri Jesu Christi, cui est honor et gloria in saecula saeculorum*[5].

Vertaling: *Ontvang de met drie kronen versierde tiara, en weet dat ge zijt: de Vader van de vorsten en koningen, de Bestuurder van de wereld en op aarde de plaatsvervanger van onze verlosser Jezus Christus, aan wie de eer en de glorie is, tot in de eeuwen der eeuwen.*

De drie kronen hebben dus duidelijk betekenis (cf. infra).

GESCHIEDENIS

Wanneer Benedictus III[6] sterft als vluchteling omdat er een tegenpaus in de running was, dan plant Lodewijk II de keuze van een nieuwe paus. In de Sint Dionysius bekeringkerk was er al een voorbereiding door de clerici en

[5] *The Coronation of Pope Leo XIII*, in *Catholic World* 27 (1878), p. 282.

[6] Ten tijde van tegenpaus Anastasius III, als tegenpaus. Bepaalde minder aangenomen geschiedschrijvers beweren dat hij een fictieve naam is om Alexander IIIpausin Johanna uit te rangeren.

's Pauzens kroon: de tiara

Nicolaas I werd 24 april 858[7] gekozen. Men had gelukkig een beetje het rumoer – dat er doorgaans was bij een nieuwe keuze – kunnen in de hand houden.

Beeld: Nicolaas I.

De paus werd dan verkozen door de clerici: nl. de priesters van Rome, de bijzonderste clerici, en de lagere geestelijkheid, die met het volk stemde. Het volk gaf feitelijk alleen zijn toestemming.

Celestinus I

Tumult is er geweest tot in de XIe eeuw. Met Celestinus I[8] was het alleen aan de clerici om te kiezen. Maar aangezien ze nog met een groot getal waren was dat toch altijd we er problematisch.

---

[7] **Nicolaas I** (Rome, ca. 820 - Vaticaanstad, 13 november 867) was paus van 24 april 858 tot zijn dood

[8] **Celestinus I**, Latijn: *Coelestinus* of *Caelestinus* (Rome, geboortedatum onbekend - aldaar, 6 april 432) was de 43e paus van de Roomskatholieke Kerk.

's Pauzens kroon: de Tiara

Alexander III[9] zou de keuze laten bepalen door de Kardinalen. Toentertijd waren dat de priesters van de basilieken. In realiteit waren de regels al op die manier vastgelegd sedert Nicolaas II[10].

Alexander III

CAVALCADE NAAR DE PATRIARCHIO

Louis II[11] wilde – wat men in de Franse litteratuur palefrenier noemt – *stalknecht* zijn van de paus. Dan kon hij meelopen in de grote optocht. De tekst schrijft dat de paus zat *sur un blanc palefroi, richement caparonné, ayant une selle carée en velours cramoii avec broderie en franges d'or.*

Het optrekken naar de Heilige Stoel van Petrus verliep op dat ogenblik te vaak met het (strijd)ros: te paard.

---

[9] **Alexander III** (Siena, begin 12e eeuw — Civita Castellana, 30 augustus 1181) was paus van 1159 tot 1181.

[10] **Nicolaas II**, geboren als *Gerard van Bourgondië* (Château de Chevron (Mercury (Savoie), ca. 990-995 – Florence, 27 juli 1061) was paus van 1058 tot aan zijn dood in 1061.

[11] **Louis II** *le Bègue, de stameraar* geboren 1 november 846, overleden 11 april 879 in Compiègne. Koning van de Franken (877-879), zoon van Karel de Kale en Ermentrude van Orléans.

's Pauzens kroon: de tiara

De koning was toen aanwezig op de *pauskroning*. Dat was trouwens ook nog met Karel van Anjou en Gregorius X op 27 maart 1271.

DE EZEL

Na de slag van Civitella[12] moest de koning van Napels ieder jaar op het feest van de apostelen Peterus en Paulus een witte muilezel en 7000 gouden ducaten geven aan de paus voor het leen van de beide Siciliën. Precies met die ezel deden de pauzen toen de tocht naar de Heilige Stoel voor de *machtovername.* Hiermee werd een teken gesteld door te herinneeren aan de intocht van jezus in Jerusalem (cf. Palmenzondag). Dit was een kritische noot tegenover het militaire gedoe van de *stalmeester* Louis II.

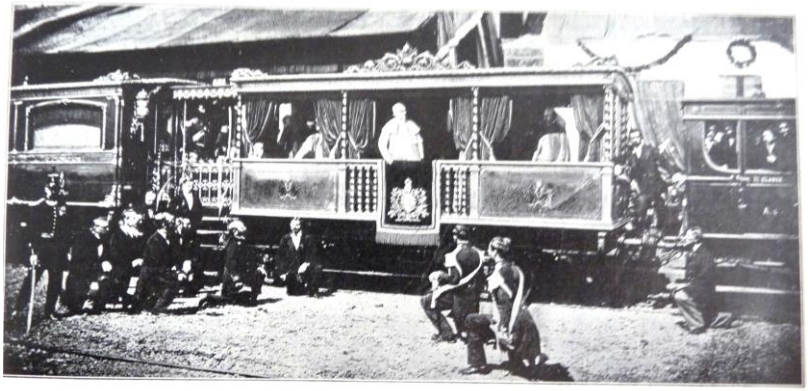

Le premier voyage de Pie IX dans le train papal construit à cette occasion (6 octobre 1859)

[12] 1050

's Pauzens kroon: de Tiara

Pius IX (1792-1878) zou zelf een eigen pauselijke trein hebben.

We smaken hier het spektakel dat men orkestreerde.

Op het ogenblik dat er een paus was die de tiara niet wou dragen is men uiteindelijk toch weer vervallen in de showbizz... reden: het publiek wil het zo.

We repliceren – stout maar voorzichtig - je hebt het publiek dat je verdient.

's Pauzens kroon: de tiara

Pius XI (1857-1939) op de sedes gestatoria

DE SEDES GESTATORIA

Andere pauzen hebben de gesloten of open draagstoel verkozen. Gelukkig leven we in weer een andere tijd. De Indische riksja waar de begoede Europese toerist meewarig een centje betaalt voor de loper die hen die dag een city trip gunt hoort er enkel nog bij voor die dubieus gelukkige westerling...

Het hoort duidelijk niet meer bij het maatschappijbeeld dat onze huidige paus Franciscus huldigt.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pausmobiel.jpg

Zijn voorgangers reisden frequent met de pausmobniel.

DE ANTIBOODSCHAP VOORBIJ

Alexander VI deed het traject te voet. Dat was een schuchtere poging. Volgens de raadgevers wilde het volk het anders. Ja, vox populi, vox Dei. De stem van het volk is de stem van God. De geschiedenis is altijd al dubieus omgegaan met dit adagium. Als Marx of Nietzsche de zin uitspreken dan is dat niet hetzelfde als dat dit door de (gemanipuleerde) massa wordt geuit. Statistici en polls fungeren vaak voor Gods wil in onze kudde. De *kudde* ook weer zo'n toverwoord. De *kudde* en de *ware schaapstal*. Laten we maar niet te subversief worden.

Het zou tot Pius IX duren vooralleer het paradepaardje werd vervangen door de pauselijke *berline* die in de *cavalcade* meereed.

DE TIARA

De tiara zou volgens de strikte historici[13] niet gedragen zijn door de paus voor Nicolaas I en Louis II. De fantastische tiara die Sylvester[14] van Constantijn kreeg heeft de

---

[13] Bron Illustrzione Vaticana, Franstalig tijdschrift van het Vaticaan, okt 1938, 449-452, *Origines et formes de la Tiara*.

[14] **Silvester I**, ook wel **Sylvester I** of **Sint-Silvester** (Sant'Angelo a Scala (Avellino), geboortedatum onbekend - Rome, 31 december 335) was de 33e paus van de Rooms-katholieke Kerk Hij stierf op oudejaarsavond vandaar dat men ook spreekt van Sylvesteravond.

paus nooit gedragen. Dit gebruik paste niet voor een paus zou hij gezegd hebben.

Andere historici zeggen dat Leo III in 795 de tiara al zou hebben gedragen. Maar het is niet omdat men op graftombes en monumenten de paus met die tiara ziet dat hij die zou gedragen hebben.

De tiara zelf bestond dan in een hoge muts, wit en met zilver getooid, conisch zoals het *pileu*m – slaapmutsachtig hoofddeksel uit de oudheid – maar versterkt inwendig en op de basis versierd met gouden edelstenen als een kroon.

De tweede laag werd gebruikelijk vanaf Bonifactius VIII[15]. Hij bedoelde te wijzen op de universele macht van de paus.

Joannes XXII[16] theologiseerde rond de drie gemeenschappen, de strijdende, de lijdende en de triomferende gemeenschap[17]. Zijn opvolger, Benedictus XII[18], legde zijn bedenkingen vast door drie kronen te kiezen

---

[15] **Bonifatius VIII**, geboren als *Benedetto Gaetani* (Anagni, 1235 – Rome, 11 oktober 1303) was paus van 1294 tot 1303

[16] **Johannes XXII**, geboren als *Jacques Duèze* (ook gespeld als *Jacobus Arnoldi Deuza*, of *d'Osa* of *d'Euze*) (Cahors, ca. 1249 - Avignon, 4 december 1334) was de tweede en belangrijkste van de reeks pausen die te Avignon verbleven, en één van de weinige pausen die ooit van ketterij werden beschuldigd

[17] De gelovigen hier op aarde, in het vagevuur en in de hemel.

's Pauzens kroon: de Tiara

DE TIARA ONTVANGEN VAN NAPOLEON

Pius VII gevlucht voor de tweede keer naar Savonne.

[18] **Benedictus XII**, geboren als *Jacques Fournier* Saverdun, 1285 – Avignon, 25 april 1342) was een Franse monnik, lid van de orde van de cisterciënzers, die in 1334 paus werd.

's Pauzens kroon: de tiara

De **Napoleon tiara** is een pauselijke tiara, geschonken aan paus Pius VII[19] door keizer Napoleon I in 1805 ter herinnering aan zijn huwelijk met Joséphine de Beauharnais. De paus ontving de tiara toen hij vanuit Parijs vertrok, waar hij de kroning van keizer Napoleon had bijgewoond.

De paus was moeten vluchten en toen hij naar Rome terugkeerde moest hij de sieraden verkopen om een nieuwe tiara te maken, aldus de geschiedenis. Veel van die rijkdom uit het Vaticaan werd geregeld geplunderd.

Die tiara is ook gebruikt door Pius VIII[20], Leo XIII[21] en Gregorius XVI[22].

---

[19] **Paus Pius VII**, geboren als *Luigi Barnaba Chiaramonti* (Cesena, 14 augustus 1740 – Rome, 20 augustus 1823) was paus van 14 maart 1800 tot 20 augustus 1823.

[20] °1761- + 1830.

[21] ° 1810- + 1903.

[22] ° 1765 – + 1846.

Later werden tiara gegeven door de Palatijnse wacht in 1878 aan Pius IX[23]. Leo XIII[24] kreeg er een *ongemakkelijke* van de katholieke jeugd en Pius XI[25] kreeg een Byzantijnse tiara van de gelovigen van Lombardië.

JUWELEN

De tiara van Napoleon was ontworpen en gemaakt door juweliers van het Huis van Chaumet in Parijs. Sommige van de juwelen en versieringen waren afkomstig van voormalige tiara's die door Franse troepen in 1798 waren gestolen. Meest opvallend is de smaragd, die met zijn 404 ½ karaat tot een van de grootste in zijn soort behoort. Deze edelsteen was afkomstig uit de tiara van paus Julius II[26]. De tiara kostte in 1804 180.000 francs.

Door het gewicht (8 kilogram) en de omvang was de tiara voor de paus niet gemakkelijk te dragen, waardoor er

---

[23] **Paus Pius IX**, geboren als **Giovanni Maria Mastai-Ferretti** (Senigallia, 13 mei 1792 - Rome, 7 februari 1878), bekleedde dit ambt van 1846 tot 1878, en geldt daarmee na Petrus (35 jaar) als de langstzittende paus.

[24] **Paus Leo XIII** (Carpineto Romano, 2 maart 1810 – Rome, 20 juli 1903.

[25] **Pius XI**, geboren als **Ambrogio Damiano Achille Ratti** (Desio, Monza, 31 mei 1857 – Vaticaanstad, 10 februari

[26] **Paus Julius II**, geboren als *Giuliano de*1939*lla Rovere* (Albisola Superiore (bij Savona), 5 december 1443 - Rome, 21 februari 1513.

gespeculeerd werd dat dit met opzet was gedaan om de paus te kleineren. Maar het waren vooral het hergebruik van de gestolen edelstenen en de wijze waarop Napoleon de Kerkelijke Staat had vernederd wat de paus weerhield om de tiara te dragen.

In opdracht van paus Benedictus XV werden alle edelstenen (met uitzondering van de smaragd) in de tiara vervangen door glazen replica's. De stenen werden verkocht en de opbrengst gebruikt voor hulp aan de slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog.

ALTERNATIEVE VERKLARING VAN DE DRIE KRONEN

Sommige verklaringen geven een alternatief voor de drie *gemeenschappen in het Rijk Gods.* Men beweert dat het gaat om de paus als priester, als leraar en als koning.

Het blijkt dat in de liturgische teksten van de kroning wel wordt verwezen door de kardinaal-diaken naar de rol van de paus als *priester, leraar en koning*. Daarom houden de theologisch gevormde historici van deze betekenis van de drievoudige kroon:

In feite is dit naar analogie met de Messias figuur uit de evangelieën. De priester is heilshistorisch belangrijk voor de gelovigen. Als enige Hogepriester bewerkt Christus, waar de paus plaatsvervanger van is, het heil. De leraar staat voor de jurisdictie over de clerici. Als leraar heeft hij dan ook de leermacht. Zijn koninklijke ambtsbe-

diening verwijst naar zijn politiek gezag over Vaticaanstad.

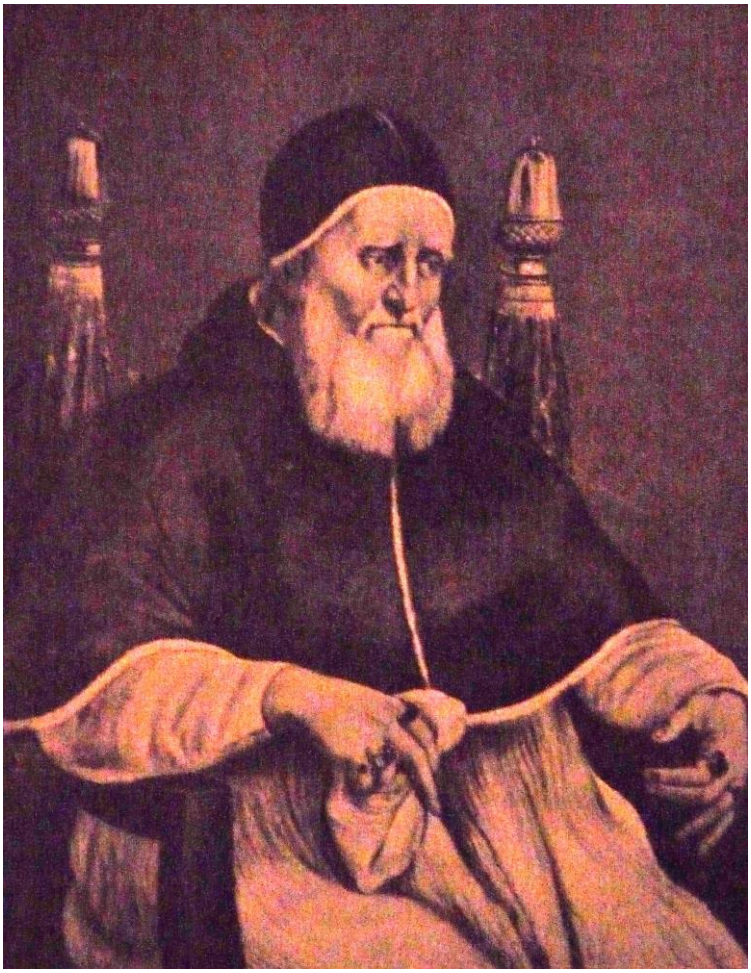

Julius II

's Pauzens kroon: de tiara

HET UITZICHT

Dat het uitzicht van een eenvoudige muts naar een driekroon kwam is al duidelijk. De knop en het kleine kruis bovenop de tiara (ook wel een kleine atlas genoemd, of met een knipoog naar de rijksappel) verschenen niet voor 1500. Zij werden voor het eerst aangetroffen op de tiara van paus Julius II. Van deze tiara, die in 1799 in beslag werd genomen door de troepen van Napoleon Bonaparte, is alleen een afbeelding overgeleverd.

LIJST VAN DE PAUZEN

De gegevens uit de Pausenreeks, die hieronder volgt, is in de 5de eeuw onder Paus Leo I de Grote aangebracht op de Zuidwand van de patriarchale Ostiaanse Basiliek van St. Paulus buiten de Muren van Rome. Op bevel van Paus Benedictus XIV werd zij in 1751 bijgewerkt en te boek gesteld. In 1829 onder Paus Pius VIII had opnieuw een bijwerking plaats. Deze reeks gold als een van de betrouwbaarste, die bestond.

Enkele toevoegingen, correcties[27] en tegenpausen proberen een vollediger beeld te geven.

---

[27] We nemen voor de data over uit de "*Oosthoek Encyclopedie 1976*". Er is zoveel verscheidenheid in data en commentaar dat we ons beperken tot een overname en vermelding van de bron. De '*Encyclopedie van het Christendom*', Elsevier, 1956, blz. 645, schrijft 'Aan de dateringen die sommige pauslijsten bieden heeft men weinig houvast'. Ze geven geen lijst. We zijn er

http://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_pausen

We beperken ons tot de 10 eerste en de twintig laatste. De discussies rond de rangorde zijn te groot om hierop in te gaan.

1. H. Petrus, Apostel en Martelaar, °Bethsaïda, 25 jaar te Rome + 64 of 67 na Christus, feestdag 29 Juni, Galileër.

2. H. Linus, Martelaar, feestdag 23 September, Italiaan, 67-76.

3. H. Anacletus I[28], Martelaar, feestdag 26 April, Italiaan, 76-88.

4. H. Clemens 1, Martelaar, feestdag 23 November, Italiaan, 88-97.

5. H. Evaristus, Martelaar, feestdag 26 October, Judeeër, 97-105.

6. H. Alexander I, Martelaar, feestdag 3 Mei, Italiaan, 105-115.

7. H. Sixtus I, Martelaar, feestdag 6 April, Italiaan, 115-125.

8. H. Telesphorus, Martelaar, feestdag 5 Januari, Griek, 125-136.

---

ons wel van bewust dat bepaalde oudere bronnen aan een veel hoger getal pausen komt. Wellicht zijn er tegenpausen meegerekend.

[28] Vroeger vaak als twee pausen beschouwd Anacleteus en Cletus.

's Pauzens kroon: de tiara

9. H. Hyginus, Martelaar, feestdag 11 Januari, Griek, 136-140.

10. H. Pius I, Martelaar, feestdag II Juli, Italiaan, 140-155.

De eerste tegenpaus dateert uit begin derde eeuw.

16. H. Callixtus I, Martelaar, feestdag 14 October, Italiaan, 217-222.

H. Hippolytus, tegenpaus, Italiaan, feestdag 13 Augustus, 217-235.

Na 21. H. Cornelius, Martelaar, feestdag î6 September, Italiaan, 251-253 was er opnieuw discussie.

Novatianus, tegenpaus, 251..

Onder de eerste niet heiligverklaarde paus waren er opnieuw in de 4e eeuw tegenpausen

36. Liberius, de eerste niet-heilig verklaarde paus, Italiaan, 352-366.

Felix II, Martelaar, feestdag 29 Juli, Italiaan, 355-358.

37. H. Damasus I, feestdag 11 December, Spanjaard, 366-384.

Ursinus, tegen paus, 366-367.

Na de 42. H. Bonifatius 1, feestdag 25 October, Italiaan, 418-422.

Eulalius, tegen paus, 418-419.

Onder 51 H. Symmachus, feestdag 19 Juli, Italiaan, 498-514.

Laurentius, tegenpaus, 498-505.

Onder 55. Bonifatius II, Italiaan, 530-532.

Dioscorus, Alexandrië, tegenpaus, 530.

In de 7e eeuw Onder 84. H. Sergius I, feestdag 9 September, Syriër, 687-701.

Theodorus, tegenpaus, 687.

Paschalis, tegenpaus, 687-692.

92. Stephanus II[29], Italiaan, 752-757 (drie dagen paus).

93. Stephanus III, 752-757.

94. Paulus 1, feestdag 4 Juli, Italiaan, 757-767.

Constantinus, uit Nepi, 767-769.

Philippus, tegen paus, 768

In de 9e eeuw Onder 102. Gregorius IV, Italiaan, 827-844.

Johannes, tegenpaus, 844.

Onder 105. Benedictus III, Italiaan, 855-858

Anastasius III, tegenpaus, 855.

Onder 119. Leo V, uit Ardea, Italiaan, 903 komt de tegenpaus Christophorus, Italiaan, 903-904.

Onder 135. Benedictus VI, Italiaan, 973-974.

---

[29] Komt niet in alle lijsten voor. We nemen die correctie omwille van de meest gebruikte telling.

Bonifatius VII, tegenpaus[30], 974.

Onder 139. Gregorius V, uit Karinthië, 996-999.

Johannes XVI, uit Rossano, tegenpaus, 997-998.

Onder 144. Benedictus VIII, van het geslacht van de graven van Tusculum, Italiaan, 1012-1024.

Gregorius VI, tegenpaus, 1012.

Onder 153. Stephanus X, uit Lotharingen, 1057-1058;

Benedictus X, Italiaan, tegenpaus, 1058-1059.

Onder 155. Alexander II, uit Milaan, 1061-1073.

Honorius II, uit Verona, tegenpaus, 1061-1072.

Onder . H. Gregorius VII, feestdag 25 Mei, Italiaan, 1073-1085

Clemens III, tegen paus, uit Parma, 1 jaar sedisvacatie, 1084-1100

Onder 159. Paschalis II,uit Ravenna, 1099-1118.

Theodorik, tegen paus, 1100-1102.

Albertus, tegen paus, 1102.

Silverster IV, tegenpaus, Italiaan 1105-1111.

160. Gelasius II, uit Gaeta, 1118-1119.

Gregorius VIII, tegenpaus, Fransman, 1118-1121.

---

[30] Wordt onder de pausen met die naam wel meegeteld.

Onder 162. Honorius II, van het geslacht van de Fagnani, uit Imalo, 1124-1130.

Coelestinus II, tegenpaus, Italiaan, 1124.

Onder Innocentius II, van het geslacht van de Papareschi, Italiaan, 1130-1143.

Anacletus II, tegenpaus, Italiaan, 1130-1138.

Victor IV, tegenpaus, 1138

Dan is de zware periode wat voorbij.

Onder 169. Alexander III, van het geslacht van de Bandinelli, uit Siëna, 1159-1181 zijn er weer meerdere

Victor IV, tegenpaus, uit Montecelio, 1159-1164.

Paschalis III, tegenpaus, 1164-1168.

Callixtus III, tegenpaus, 1168-1178.

Innocentius III, tegenpaus, 1179-1180.

Medio 13e eeuw onder 178. Coelestinus IV, van het geslacht Castiglioni, uit Milaan, 1241 geraakte men moeilijk aan een paus.

Twintig maanden sedisvacatie.

Onder 182. Clemens IV, van het geslacht Le Gros, Fransman, 1264-1268.

Twee jaar en negen maanden sedisvacatie, dus zonder paus.

.

186. Johannes XXI[31], Portugees, 1275-1277.

Onder 189. Honorius IV, van het geslacht Savelli, Italiaan, 1285-1287.

Dertien maanden sedisvacatie, zonder paus weerom.

190. Nicolaus IV, uit Ascoli, Italiaan, 1288-1292.

Twee jaar en drie maanden sedisvacatie.

Onder 194. Clemens V, van het geslacht De Got, Fransman, 1305-1314.

Twee jaar sedisvacatie.

195. Johannes XXII, van het geslacht d'Euse, Fransman, 1316-1334.

Nicolaus V, tegenpaus, 1328-1330.

Sedert 1389 is het gebruikelijk alleen kardinalen tot paus te kiezen.

Onder begint de geschiedenis van AVIGNON: 202. Bonifatius IX, van het geslacht Tomacelli, Italiaan, 1389-1404.

Te Avignon.

Clemens VII, tegenpaus, uit Genève, 1378-1394.

Benedictus XIII, tegenpaus, uit Aragon, 1394-1417.

Clemens VIII, tegen paus, 1423-1429

---

[31]Door vergissing was er geen Johannes XX.

Benedictus XIV, tegenpaus, 1425-1430.

203. Innocentius VII, van het geslacht Migliorati, Italiaan, 1404-1406

204. Gregorius XII, van het geslacht Correr, uit Venetië, de vierde paus, die bedankte, Italiaan, 1406-1415.

Te Pisa

Alexander V, van het geslacht Filargo, Cretenzer, 1409-1410. **Wordt nu wel meegerekend.**

Johannes XXIII, tegenpaus, van het geslacht Cossa, de vijfde paus, die bedankte, 1410-1415.

205. Martinus V, van het geslacht Colonna, Italiaan, 1417-1431.

206. Eugenius IV, van het geslacht Condolmieri, uit Venetië, 1431-1447.

Felix V, tegenpaus, uit Savoye, 1439-1449.

De 15e en 16e eeuw waren uiterlijk rustiger. De godsdiensttroebelen hadden blijkbaar hun bijwerking.

We hervatten onze lijst bij 245. Benedictus XIII[32], van het geslacht Orsini, uit Gravina, 1724-1730.

---

[32] We wezen erop dat de nummering vaak verschilt. We nemen voor de laatste pauzen de telling die de huidige paus aanneemt. Het ontbreken van *Martinus II* en *Martinus III* op de lijst, die van Martinus I naar Martinus IV gaat, is te wijten aan verwarring met de naam *Marinus*. Van Marinus I en Marinus II nam men ooit aan dat ze ook *Martinus* heetten. Een geval apart is pausin Johanna, van wie men aanneemt dat ze nooit heeft bestaan en daarom noch als paus noch als tegenpaus is opgenomen.

246. Clemens XII, van het geslacht Corsini, uit Florence, Italiaan, 1730-1740.

247. Benedictus XIV, van het geslacht Lambertini, uit Bologna, Italiaan, 1740-1758.

248. Clemens XIII, van het geslacht Rezzonico, Italiaan, 1758-1769.

249. Clemens XIV, van het geslacht Ganganelli, uit Sant Archangelo, Italiaan, 1769-1774

250. Pius VI, van het geslacht Braschi, uit Cesena, Italiaan, 1775-1799.

251. Pius VII, van het geslacht Chiaramonti, uit Cesena, Italiaan, 1800-1823.

252. Leo XII, van het geslacht Della Genga, uit Genga, Italiaan, 1823-1829.

253. Pius VIII, van het geslacht Castiglioni, uit Cingoli, Italiaan, 1829-1830.

254. Gregorius XVI, van het geslacht Cappellari, uit Belluno, Italiaan, 1831-1846.

255. Pius IX, van het geslacht Mastai-Forretti, uit Snigalia, Italiaan, 1846-1878.

256. Leo XIII, van het geslacht Pecci, uit Carpineto, Italiaan, 1878-1903.

257. Pius X, van het geslacht Sarto, heilig verklaard, uit Riëse, Italiaan, 1903-1914.

258. Benedictus XV,van het geslacht Della Chiesa, uit Genua, Italiaan, 1914-1922.

259. Pius XI, van het geslacht Ratti, uit Desio, Italiaan, 1922-1939.

260. Pius XII, Italiaan, 1939-1958.

261. Johannes XXIII, uit Sotto il Monte, 1958-1963.

262. Paulus VI, van het geslacht van de Montini, uit Concesio, Lombardië, 1963-1978.

263. Johannes Paulus I, Canale d'Agordo, 1978-1978.

264. Johannes Paulus II, Polen, 1978-2005.

In het wapenschild van Johannes Paulus zat nog de tiara in beeld. Dit zal met Benedictus XVI en Franciscus I niet meer zo zijn.

265 Paus Benedictus XVI, geboren als Joseph Aloisius Ratzinger (Marktl am Inn (Beieren), 16 april 1927) –19 april 2005 - 28 februari 2013.

266 Paus Franciscus, geboren als Jorge Mario Bergoglio (Buenos Aires, 17 december 1936), is sinds 13 maart 2013 de paus van de Rooms-katholieke Kerk

's Pauzens kroon: de tiara

Sinds de 8e eeuw was er geen niet-Europese paus meer. Hij koos de wapenspreuk uit de uitverkiezing van Mattheus door Jezus. Ik ben gekozen niet omdat ik zo vroom ben (Mattheus) en toch wil ik apostel zijn, als het ware bekeerling die als tollenaar één van de twaalf wordt….

De HS verwijst naar de Jezuiet, de ster naar Onze Lieve vrouw en de bloemknop naar Sint Jozef. De sleutels en de mijter hebben als specifieke boodschap eenvoud en benadrukken ook niet de zware beeldspraak van de tiara.

's Pauzens kroon: de Tiara

INHOUD

's Pauzens kroon: de tiara

Tiara is niet UNIEK 1

Tiara bij oude Mesopotamiërs, Hettieten, Perzen en Grieken 2

Reliëf van Suppiluliumas II, laatste koning der Hettieten. 3

Moderne Tiara 4

De Pauselijke tiara 5

Wanneer? 6

Geschiedenis 7

Cavalcade naar de patriarchio 9

De ezel 10

De sedes gestatoria 12

De antiboodschap voorbij 13

De tiara 13

De tiara ontvangen van Napoleon 15

Juwelen 17

Alternatieve verklaring van de drie kronen 18

Het uitzicht 20

Lijst van de pauzen 20